

at gennemføre et Toldlovsforslag, som rigtig for Alvor afskaffer Beskyttelsen, eller som dog gør den ganske betydningsløs i Konkurrencen med Udlandet, virkelig fik Held med sig, hvor vilde da ikke alle Kikkerteer i de beskyttede Lande være rettede mod dette lille, i økonomisk Henseende velstillede Land, som havde Raad til at sætte en stor Del af sin Lykke paa Spil ved at ophæve Beskyttelsen. Og De kunne være forvissede om, at det vilde blive Følgen. Man vilde først spotte, og saa vilde det gaa, som det altid gaar, at med Spot følger Skade. Den højtærede Minister sagde i Folketinget: De Herrer deroppe i Landstinget, der varetage Fabrikanternes Interesser, skulle nok sørge for, at Beskyttelsen ikke kommer for langt ned. Det er en stor Misforstaaelse fra den højtærede Ministers Side; thi her i Landstinget — og jeg kan tale paa hele Højres Vegne — har der aldrig været Spørgsmaal om at tage ensidigt Parti for nogen Erhvervsgruppe her i Landet, aldrig! Hvad vi have hævdet ved enhver Afstemning, er dette, at vi ville varetage Samfundets Interesse, altsaa hvad der er godt for alle, ikke hvad der kun er godt for en enkelt. Og naar vi altsaa paa dette Punkt have paastaaet, at en Ophævelse af Beskyttelsen skader Fabrikantene og dermed tillige Arbejderne, saa have vi handlet i Samfundets Interesse. Nu siger den højtærede Minister, at det rører ikke ham. Det rører ikke de Herrer, som ville ophæve eller nedsætte Beskyttelsen, at Fabrikantene klage, og at en eller anden af dem gaar i Stykker. Det gør ikke noget. For os stiller det sig derimod saaledes, at det fik at være, om der var Personer, som ikke længere kunde staa sig i Konkurrencen. Det var vel højst beklageligt, om der var Fabrikanter, som det gik saaledes; men det var meget, meget værre, om tillige Nationalformuen blev formindsket med alle de Fabrikbygninger, som kom til at staa ledige, og alle de Maskiner, der maatte sælges som gammelt Jern. Det er for det første af Hensyn til Nationalformuens Bevarelse, at vi modsætte os Nedgang i Beskyttelsen. Men der er ogsaa et andet meget vigtigt Punkt, som det øjensynlig mere end den højtærede Minister meget at

komme ind paa, og det er Spørgsmaalet om de faglærte Arbejderes Stilling, thi det tilstaar jeg ærligt, at det er et Argument, som Højre ikke blot har anvendt, men anvender den Dag i Dag og bliver ved at anvende, hvor megen Uforstand der end taarner sig op derimod, at det er til Gavn for de faglærte Arbejdere, at der bevares en rimelig Beskyttelse. Om de selv indrømme det, lægger jeg i og for sig mindre Vægt paa, thi jeg har før set, at Folk ikke forstode deres egen Interesse, før det var for sent. Men det faar være, hvad det vil. Saa meget er sikkert, at det rigtigste, den ærede Minister sagde herom, var, at det vistnok var Politik, naar man nede i Folketinget fra Socialdemokratiets Side stillede sig saaledes, at man ikke brød sig om Beskyttelsen, men tværtimod vilde nedsætte den endnu mere end her foreslaaet. Ja, det var ganske sikkert Politik. Det kan jo ikke nægtes, at Socialdemokraterne elske ikke Ministeriet, og derfor have de været lidt ubehagelige ved denne Lejlighed. Men der er vel heller ingen, der har overset, at der har været meget forskellige Meninger iblandt dem om, hvorledes man skulde stille sig paa dette Punkt, og at den sidste ærede Ordfører dernede vistnok tog et Standpunkt, om hvilket man maa sige, at han stod vel ikke ene, men dog temmelig isoleret. Og naar det kom til Stykket, vilde Arbejderne neppe følge ham, hvilket jeg mener fremgaar af adskillige Oplysninger, som senere ere fremkomne fra Arbejdernes Side, deriblandt ogsaa af Adresser, der ere indsendte her til Tinget. Saaledes forholder det sig altsaa paa dette Punkt; de faglærte Arbejdere ville komme til at sande og i deres Hjerte erkende, at de ere vel tjente med at have en passende moderat Beskyttelse her i Landet. Det er jo ogsaa til de Egne, hvor Haandværk og Fabrikdrift blomstrer, om jeg maa udtrykke det saaledes, at Tilstrømningen fra Landet finder Sted. Alle vide, at Landbruget ikke har været i Stand til at holde paa den Befolkning, som vokser op paa Landet. Den er udvandret derfra og har kun haft to Veje at gaa, enten til Udlandet eller til Købstæderne eller København. Den har benyttet begge Veje, men i Særdeleshed slaaet sig paa Haand-